

вул. Стрітенська, 23 м. Херсон, 73006, Україна
e-mail: vak2901@ukr.net

ДАННЫЕ ОБ АВТОРЕ

Ковтун Валентина Андреевна, кандидат сельскохозяйственных наук, доцент кафедры экономики и финансов

ГВУЗ «Херсонский государственный аграрный университет»
ул. Стритенская, 23, г. Херсон, 73006, Украина
e-mail: vak2901@ukr.net

DATA ABOUT THE AUTHOR

Kovtun Valentyna Andriivna, Ph.D. in Agricultural Sciences, Associate Professor
Kherson State Agrarian University
23, Stretenska street, Kherson, 73006, Ukraine
e-mail: vak2901@ukr.net

УДК 657.2: 334.732:631

<https://doi.org/10.31470/2306-546X-2019-40-20-25>

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ АНАЛІТИЧНОГО ОБЛІКУ ПАЙОВОГО КАПІТАЛУ

Кучеренко М. А.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і організаційних аспектів обліку пайового капіталу в сільськогосподарських виробничих кооперативах.

Метою роботи є обґрунтування методичних засад здійснення обліку пайового капіталу, виявлення його особливостей, розробка пропозицій щодо удосконалення.

Методологічною основою статті стали загальнонаукові та спеціальні економічні й облікові методи наукового пізнання: монографічний, узагальнення, системно-структурного аналізу й синтезу, групувань, графічний, бухгалтерських рахунків, подвійного запису, фінансової звітності.

Результати роботи. У статті обґрунтовано нормативно-правове та організаційне забезпечення діяльності сільськогосподарських кооперативів, методика обліку їх діяльності та особливості відображення за міжнародними стандартами фінансової звітності. Розглянуто найбільш типові операції, які і визначають особливості обліку кооперативної форми господарювання. Запропоновано можливі шляхи поліпшення облікової роботи підприємства шляхом вдосконалення організації аналітичного обліку пайового капіталу.

Галузь застосування результатів. Результати дослідження можуть бути використані при здійсненні обліку діяльності сільськогосподарських виробничих кооперативів. Також вони є необхідною умовою розробки стратегій їх розвитку та управління.

Висновки. Зміст та особливості методики бухгалтерського обліку в кооперативних утвореннях визначаються особливостями формування і змін окремих складових їх власного капіталу, зокрема, пайового капіталу та нерозподіленого прибутку (непокритих збитків), а також виникненням нових об'єктів обліку і господарських відносин.

Пайовий капітал є економічною основою існування кооперативу. Тому нами запропонований власний варіант аналітичного обліку пайового капіталу і внесків членів кооперативу. Формат «Книги обліку паїв», що застосовують більшість досліджуваних сільськогосподарських кооперативів, не в повній мірі відповідає інформаційним потребам користувачів. Тому запропоновано вдосконалити цю форму реєстру аналітичного обліку. Для організації аналітичного обліку земельної власності також слід використовувати окремі книги обліку земельних ділянок, що забезпечить керівництво і членів кооперативу детальною інформацією про обсяг і динаміку земельної власності загалом по господарству і у розрізі співвласників.

Ключові слова: бухгалтерський облік, сільськогосподарські кооперативи, пайовий капітал, формування капіталу, нерозподілений прибуток, вилучений капітал, пайові внески.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ОРГАНИЗАЦИИ АНАЛИТИЧЕСКОГО УЧЕТА ПАЕВОГО КАПИТАЛА

Кучеренко Н. А.

Предметом исследования является совокупность теоретических, методических и организационных аспектов учета паевого капитала в сельскохозяйственных производственных кооперативах.

Целью работы является обоснование методических основ осуществления учета паевого капитала, выявление его особенностей, разработка предложений по совершенствованию.

Методологической основой статьи стали общенаучные и специальные экономические и учетные методы научного познания: монографический, обобщения, системно-структурного анализа и синтеза, группировки, графический, бухгалтерских счетов, двойной записи, финансовой отчетности.

Результаты работы. В статье обоснована нормативно-правовое и организационное обеспечение деятельности сельскохозяйственных кооперативов, методика учета их деятельности и особенности отражения по международным стандартам финансовой отчетности. Рассмотрены наиболее типичные операции, которые и определяют особенности учета кооперативной формы хозяйствования. Предложены возможные пути улучшения учетной работы предприятия путем совершенствования организации аналитического учета паевого капитала.

Область применения результатов. Результаты исследования могут быть использованы при осуществлении учета и контроля деятельности сельскохозяйственных производственных кооперативов. Также они являются необходимым условием разработки стратегий их развития и управления.

Выводы. Содержание и особенности методики бухгалтерского учета в кооперативных образованиях определяются особенностями формирования и изменений отдельных составляющих их собственного капитала, в частности, паевого капитала и нераспределенной прибыли (непокрытого убытка), а также возникновением новых объектов учета и хозяйственных отношений.

Паевой капитал является экономической основой существования кооператива. Поэтому нами предложен собственный вариант аналитического учета паевого капитала и взносов членов кооператива. Формат «Книги учета паев», что применяют большинство исследуемых сельскохозяйственных кооперативов, не в полной мере соответствует информационным потребностям пользователей. Поэтому предложено усовершенствовать эту форму регистра аналитического учета. Для организации аналитического учета земельной собственности также следует использовать отдельные книги учета земельных участков, что обеспечит руководство и членов кооператива подробной информацией об объеме и динамике земельной собственности в целом по хозяйству и в разрезе совладельцев.

Ключевые слова: бухгалтерский учет, сельскохозяйственные кооперативы, паевой капитал, формирование капитала, нераспределенная прибыль, изъятый капитал, паевые взносы.

IMPROVING THE ORGANIZATION OF SHARE CAPITAL ANALYTICAL ACCOUNTING

Kucherenko M. A.

The research subject is a set of theoretical, methodological and organizational aspects of share capital accounting in agricultural production cooperatives.

The aim of the work is to substantiate the methodological basis for share capital accounting, to identify its features, to develop proposals for its improvement.

The methodological basis of the article are the general scientific and special economic and accounting methods of scientific knowledge: monographic, generalization, system and structural analysis and synthesis, grouping, graphic, accounting records, double entry, financial reporting.

The results of the work. In the article the regulatory legal and organizational support of agricultural cooperatives activities, the methodology of their activities accounting and the specific features of reflection in accordance with the International Financial Reporting Standards are substantiated. The most typical operations that determine the characteristics of accounting for the cooperative form of management are considered. The possible ways of the enterprise accounting improvement by improving the organization of share capital analytical accounting are proposed.

The field of application of results. The results of the study can be used for accounting and control of agricultural production cooperatives activities. They are also a prerequisite for designing strategies of their development and management.

Conclusions according to the article. The content and features of the accounting methodology in cooperative entities are determined by the features of formation and changes of individual components of their equity, in particular share capital and retained earnings (uncovered loss), as well as by the emergence of new objects of accounting and economic relations.

Share capital is the economic basis for cooperatives the existence. Therefore, we have proposed our own version of analytical accounting of share capital and cooperative members' contributions. The format of «Share Accounting Book» used by most of the agricultural cooperatives investigated, does not fully correspond to the information needs of users. Therefore, it was proposed to improve this form of analytical accounting register. To organize the analytical accounting of land ownership, one should use the separate books for land registration. That will provide cooperative management and members with the detailed information on the land ownership volume and dynamics for the whole business and in relation to its co-owners.

Key words: accounting, agricultural cooperatives, share capital, capital formation, retained earnings, withdrawn capital, shares.

JEL Classification: Q13, M41, M42

Постановка проблеми. Сільськогосподарські кооперативи займають важливе місце у здійсненні виробництва й реалізації продуктів харчування, їх обслуговуванні, формуванні зайнятості на селі, забезпеченні розвитку сільських територій. Особливе значення їх функціонування має для малих і середніх товаровиробників, адже допомагає акумулювати необхідну техніку, інші матеріально-технічні засоби, технології, трудові ресурси, грошові кошти, необхідні обсяги продукції для реалізації.

Також кооперація відіграє важливу роль в організації виробництва й управлінні ним, забезпечуючи дотримання учасниками необхідних стандартів якості та відповідності, сприяє вирішенню соціальних й екологічних проблем сільських територій. Тому вирішення проблем методологічного й методичного забезпечення обліку діяльності виробничих кооперативів є актуальним та своєчасним у системі бухгалтерського обліку загалом.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Необхідно зазначити, що проблеми обліку виробничої діяльності підприємств та сільськогосподарських у їх складі завжди знаходилися у полі зору відомих вітчизняних науковців з обліку, аналізу, контролю й оподаткування. Зокрема, слід назвати роботи Бутинця Ф., Коцупатрого М., Маренич Т., Огійчука М., Собка В., Сука Л., Ткаченко Н., інших провідних науковців. Проте питань організації обліку діяльності виробничих сільськогосподарських кооперативів висвітлені не достатньо. Серед фундаментальних праць, присвячених вказаній проблематиці, слід назвати науково-навчальне видання авторського колективу у складі Т. Камінської, Л. Мармуль, В. Плаксієнка та ін. авторів, що пройшло вже навіть перевидання. Проте і внутрішнє, і зовнішнє середовище господарювання постійно змінюються, що потребує врахування й поглиблення досліджень.

Метою статті є обґрунтування методичних засад здійснення обліку пайового капіталу, виявлення його особливостей, розробка пропозицій щодо удосконалення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Згідно Закону України «Про сільськогосподарську кооперацію», сільськогосподарський кооператив – юридична особа, утворена фізичними та/або юридичними особами – виробниками сільськогосподарської продукції, що добровільно об'єдналися на основі членства для провадження спільної господарської та іншої діяльності, пов'язаної з виробництвом, переробкою, зберіганням, збутом, продажем продукції рослинництва, тваринництва, лісівництва чи рибництва, постачанням засобів виробництва та матеріально-технічних ресурсів членам цього кооперативу, наданням їм послуг з метою задоволення економічних, соціальних та інших потреб на засадах самоврядування [1].

Перебудова механізму господарювання і відносин власності передбачає оптимальне використання майна власників, гарантією збереженості і примноження якого є правове оформлення, належне відображення в обліку та контроль за його використанням. У зв'язку з цим виникла потреба створення такої системи обліку і контролю, яка б задовольняла запити всіх користувачів облікової інформації, в першу чергу власників підприємств, зокрема сільськогосподарських виробничих кооперативів.

В процесі господарської діяльності сільськогосподарського виробничого кооперативу величина та структура пайового капіталу зазнають систематичних змін. Пайовий капітал може збільшуватись за рахунок:

- вступу до кооперативу нових членів як на умовах повного, так і асоційованого членства;
- збільшення розміру паїв внаслідок спрямування частини прибутку в процесі його розподілу на поповнення пайового капіталу у вигляді реінвестування;
- додаткових внесків членів кооперативу;
- додаткового капіталу.

Зменшення розміру пайового капіталу відбувається внаслідок:

- виходу члена з кооперативу та вилучення пайового внеску за виключенням суми вступного внеску до неподільного фонду;
- зменшення розміру паїв внаслідок покриття збитків за рахунок пайового капіталу за відсутності резервного капіталу.

Крім того, можуть відбуватись структурні зміни у складі пайового капіталу внаслідок: зміни складу членів кооперативу при успадкуванні паю; зміни статусу членів виробничого кооперативу.

Облік руху пайового капіталу повинен забезпечувати власників та всіх зацікавлених користувачів інформацією про джерела його формування, про зміни у складі та структурі. Дослідження науковцями практики обліку внесків членів кооперативу і пайового капіталу в сільськогосподарських виробничих кооперативах свідчить, що єдина методика відсутня. Варіанти аналітичного обліку пайового капіталу подані на рис. 1.

Недоліком першого підходу є те, що для обліку вступних внесків використовують рахунок «Статутний капітал», що не відповідає суті пайового капіталу і суперечить вимогам нормативних актів. Разом з тим до певної міри спостерігається розпорошення інформації про пайові внески кожного конкретного члена кооперативу, використовуючи для цього різні субрахунки. Однак при цьому створюються умови для отримання інформації та аналізу динаміки приросту паїв членів з різним статусом за рахунок реінвестування прибутку.

Другий варіант зменшує кількість регістрів для ведення аналітичного обліку пайових внесків (вся інформація зосереджена в одній книзі), що в деякій мірі спрощує роботу бухгалтера. Але форма Книги обліку пайового капіталу дещо ускладнена, так як в одному регістрі враховуються всі види внесків членів кооперативу незалежно від їх статусу.

У третьому варіанті на субрахунку 402 обліковуються пайові внески членів кооперативу та асоційованих членів, на субрахунку 403 – вартість майнових паїв, власники яких відмовились від членства в кооперативі і передали їх господарству, на субрахунку 404 – вартість майнових паїв, власники яких не прийняли жодного рішення щодо розпорядження ними. Такий порядок обліку призводить до завищення суми пайового капіталу, оскільки для обліку вартості безкоштовно отриманого майна (необоротних активів) призначено рахунок 42 «Додатковий капітал», а безоплатно отримані оборотні активи, які є у складі майнових паїв слід визнавати доходами. Зазначимо, що у разі, якщо майно, виділене під невитребувані паї, обліковується на балансі

кооперативу, то вартість цих паїв доцільно відображати в складі зобов'язань виробничого кооперативу, і тільки при прийнятті рішення власниками цих паїв про вступ до складу членів кооперативу, включати до пайового капіталу.

Тому нами запропонований власний варіант аналітичного обліку пайового капіталу і внесків членів кооперативу, що дозволяє уникнути зазначених недоліків.

Пайовий капітал є економічною основою існування кооперативу. Він формується згідно положень, де засновники передбачають його розміри, терміни і порядок внесення майна, оцінку, а також відповідальність їх та нових членів кооперативу за порушення статутних вимог. Джерелами формування пайового капіталу кооперативу є грошові і майнові внески, а для сільськогосподарського кооперативу – внесені його членами земельні ділянки.

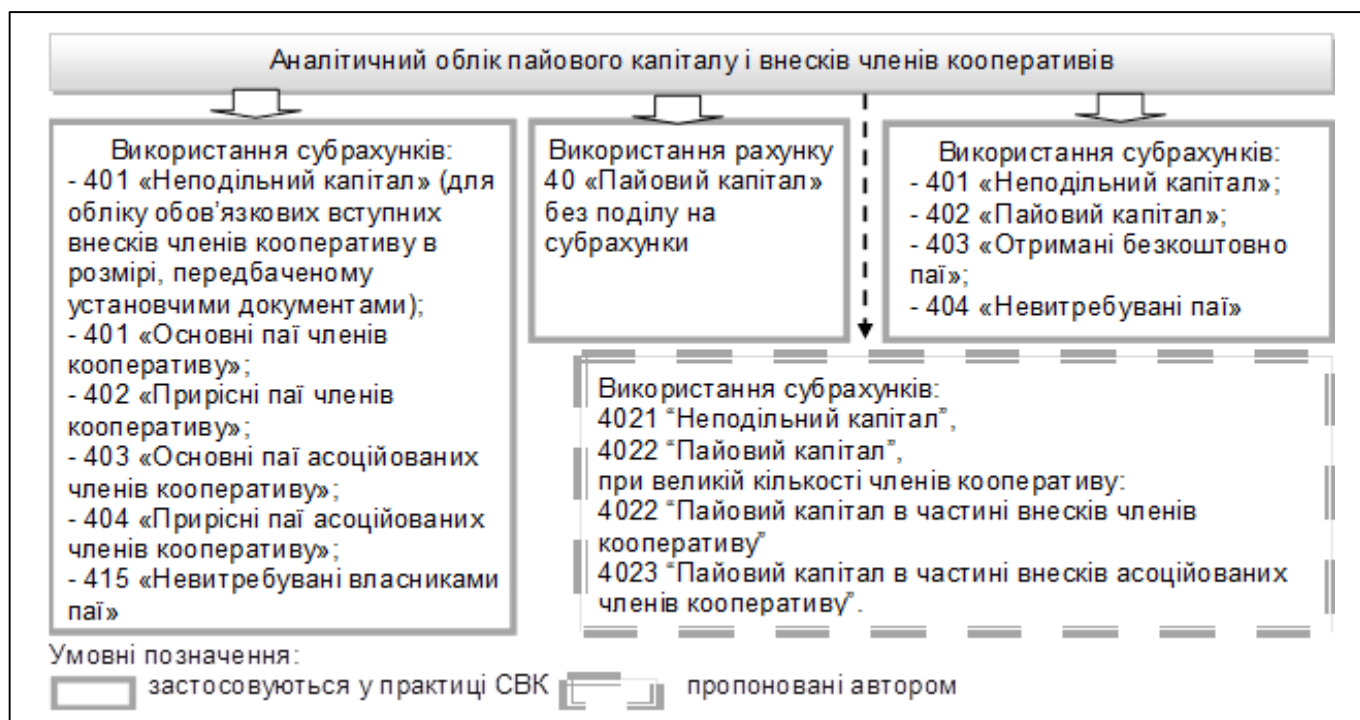

Рисунок 1. Варіанти аналітичного обліку пайового капіталу і внесків членів СВК

Систематизовано автором

До особливостей обліку пайового капіталу слід віднести ще й те, що зміни його розміру не вимагають державної перереєстрації та внесення змін в установчі документи. Підставою для коригування і послідуного відображення в бухгалтерському обліку і звітності величини пайового капіталу можуть бути тільки належним чином оформлені документи, що дасть можливість об'єктивно і своєчасно фіксувати всі зміни в пайовому капіталі для ефективного управління фінансовими ресурсами кооперативу.

При оформленні внесків членів кооперативу у пайовий капітал застосовують різні первинні документи залежно від виду активів, які вносяться в рахунок пайових внесків (табл. 1).

Таблиця 1. Первинні документи залежно від виду активів, які вносяться до пайового капіталу

Внесення активів в рахунок пайового внеску	Шифр форми первинного документа	Назва первинного документа
Передача об'єктів основних засобів	М-15	Акт про приймання устаткування
	ОЗ-1	Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів
		Накладна
Передача об'єктів нематеріальних активів		Акт приймання-передачі об'єктів нематеріальних активів
Передача в рахунок внеску виробничих запасів	М-4	Прибутковий ордер
	М-7	Акт про приймання матеріалів
	М-20	Накладна на відпуск товарно-матеріальних цінностей
Внесення готівки	КО-1	Прибутковий касовий ордер
Внесення грошових коштів на рахунок в банку		Виписка банку

По кредиту субрахунку 402 «Пайовий капітал» відображаються внески до пайового капіталу в кореспонденції з дебетом рахунків, на які зараховується майно. Відповідно, по кредиту субрахунку 402 «Пайовий капітал» обліковується фактично внесена сума пайового капіталу. В аналітичному обліку інформація узагальнюється в розрізі кожного члена кооперативу з зазначенням розміру внеску. Дані аналітичного обліку доцільно групувати в розрізі субрахунків, де мають відобразитись окремо паї членів кооперативу та асоційованих членів, що викликано відмінностями у їх статусі: 402 «Пайовий капітал, сформований за рахунок внесків членів кооперативу» та 403 «Пайовий капітал, сформований за рахунок внесків асоційованих членів кооперативу».

Забезпечення прав членів кооперативу щодо розміру їх паїв досягається шляхом ведення «Книги обліку паїв» [2, с. 54], де міститься інформація про:

- назву та юридичну адресу сільськогосподарського виробничого кооперативу;
- розмір пайового капіталу на певну дату;
- розмір вступних і пайових внесків всіх членів кооперативу, їх види та зміни (перерахунок розміру пайового внеску за результатами діяльності);
- статус членів кооперативу;
- зміни у членстві.

Книга обліку паїв відкривається при створенні кооперативу і ведеться протягом всього терміну його функціонування. Доцільно зауважити, що кооператив повинен забезпечити постійне зберігання цього реєстру.

Для організації аналітичного обліку земельної власності у сільськогосподарських кооперативах слід використовувати окремі книги обліку земельних ділянок, що забезпечуватимуть керівництво і членів кооперативу деталізованою інформацією про обсяг і динаміку земельної власності загалом по господарству і у розрізі співвласників.

При поверненні земельного паю виділяється в натурі (на місцевості) належна власнику земельна ділянка або видається ділянка в іншому масиві (за погодженням сторін). Складається акт приймання-передачі, в якому зазначаються основні характеристики ділянки (місцезнаходження, родючість ґрунту тощо).

За користування земельними ділянками, наданими в користування кооперативу його членами, кооператив справляє плату. Практично всі сільськогосподарські підприємства такі виплати здійснюють в натуральній формі.

Розмір паю на момент подачі заяви про вихід зі складу членів виробничого кооперативу повинен визначатись за даними бухгалтерського обліку. І тут важливу роль відіграє належна організація аналітичного обліку по рахунку пайового капіталу та порядок документального оформлення цих операцій.

При виявленні наміру члена виробничого кооперативу про вихід слід, по-перше - уточнити розмір його паю у відповідності до того, які фінансові результати були отримані кооперативом на протязі перебування конкретного члена в кооперативі та які рішення щодо розподілу результатів приймалися загальними зборами; по-друге, в узгодженні вартості і складу активів, що будуть видані в рахунок повернення паю.

Майновий внесок може бути виданий у вигляді будь-яких активів кооперативу з урахуванням їх структури або за узгодженням сторін одним із видів активів. Однак слід визнати, що пріоритетними тут повинні бути такі інтереси кооперативу, як збереженість цілісності майнового комплексу, запасів посадкового матеріалу, елітного зерна, елітних порід великої рогатої худоби та ін. Такі активи як дебіторська заборгованість, залишок незавершеного виробництва тощо, не можуть бути видані, тобто склад виданих активів не повинен істотно впливати на діяльність сільськогосподарського виробничого кооперативу.

Отже, член сільськогосподарського виробничого кооперативу, що припинив членство, може висловити своє побажання, а кооператив може його врахувати, однак остаточне рішення приймають загальні збори.

На нашу думку, у виробничих кооперативах різницю між собівартістю виданих активів та їх оцінкою за рішенням загальних зборів слід включати до складу додаткового капіталу. Для цього в складі рахунку 45 «Вилучений капітал» необхідно використовувати субрахунок 452 «Вилучені вклади та паї», де слід вести облік операцій з вилучення пайового капіталу. Передача активів в рахунок паю оформляється актом приймання-передачі.

Отже, у випадку видачі майнового паю при виході зі складу кооперативу не відбувається перехід права власності на це майно, оскільки власник паю – конкретна фізична особа – член кооперативу – не змінюється. Змінюється тільки форма власності на пай: із кооперативної пайової (колективної) на приватну.

Висновки. Пайовий капітал є економічною основою існування кооперативу. Тому нами запропонований власний варіант аналітичного обліку пайового капіталу і внесків членів кооперативу. Формат «Книги обліку паїв», що застосовують більшість досліджуваних сільськогосподарських кооперативів, не в повній мірі відповідає інформаційним потребам користувачів. Тому запропоновано вдосконалити цю форму реєстру аналітичного обліку. Для організації аналітичного обліку земельної власності також слід використовувати окремі книги обліку земельних ділянок, що забезпечить керівництво і членів кооперативу детальною інформацією про обсяг і динаміку земельної власності загалом по господарству і у розрізі співвласників.

Список використаних джерел

1. Про сільськогосподарську кооперацію: Закон України від 19.01.2013 р. №469/97-ВР. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/469/97-вр>
2. Плаксієнко В. Я., Мармуль Л. О., Маренич Т. Г. та ін. Бухгалтерський облік у виробничих та агросервісних кооперативах. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 448 с.

3. Ігнатенко М. М., Новак Н. П. Нові вимоги нормативно-законодавчого забезпечення обліку, оцінки та оподаткування використання земельних ресурсів. *Економіка та держава: наук. жур.* № 2. 2018. С. 4-6.
4. Уланчук В. С., Оляднічук Н. В. Удосконалення первинного обліку в аграрних підприємствах – вимога сьогодення. *Облік і фінанси АПК.* 2006. №1. С. 120-124.
5. Яременко М. І. Організаційно-методологічні аспекти обліку формування і руху пайового капіталу сільськогосподарських виробничих кооперативів. URL : ir.kneu.edu.ua/bitstream/2010/1212/1/Yaremenko.pdf

References

1. Pro silskohospodarsku kooperatsiiu: Zakon Ukrainy vid 19.01.2013 r. №469/97-VR. [On Agricultural Cooperation : Law of Ukraine dated January 19, 2013 No469/97-BP]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/469/97-vr> (in Ukr.).
2. Plaksiienko, V. Ya., Marmul', L. O., Marenych, T. H. & in. (2014). *Bukhhalterskyi oblik u vyrobnychkykh ta ahroservisnykh kooperatyvakh* [Accounting in production and agro-service cooperatives]. Kyiv : Tsentr uchbovoi literatury, 448 s. (in Ukr.).
3. Ihnatenko, M. M. & Novak, N. P. (2018). *Novi vymohy normatyvno-zakonodavchoho zabezpechennia obliku, otsinky ta opodatkovannia vykorystannia zemelnykh resursiv.* [New requirements of normative and legislative support of accounting, estimation and taxation of land use]. *Ekonomika ta derzhava: nauk. Zhur - Journal «Ekonomika ta derzhava» a special journal in Ukraine on economics*, 2. 4-6. (in Ukr.).
4. Ulanchuk, V. S. & Oliadnichuk, N. V. (2006). *Udoskonalennia pervynnoho obliku v ahrarnykh pidpriemstvakh – vymoha siodennia* [Improvement of primary accounting in agrarian enterprises is a requirement of the present]. *Oblik i finansy APK - Accounting and Finance Agroindustrial complex*, 1. 120-124. (in Ukr.).
5. Yaremenko, M. I. (2010). *Orhanizatsiino-metodolohichni aspekty obliku formuvannia i rukhu paiovoho kapitalu silskohospodarskykh vyrobnychkykh kooperatyviv* [Organizational and methodological aspects of accounting for the formation and movement of share capital of agricultural production cooperatives]. URL : ir.kneu.edu.ua/bitstream/2010/1212/1/Yaremenko.pdf

ДАНИ ПРО АВТОРА

Кучеренко Микола Анатолійович, старший викладач кафедри обліку та оподаткування ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»
вул. Сухомлинського 30, м. Переяслав-Хмельницький, 08401, Україна
e-mail: mak24.75@meta.ua
orcid.org/0000-0002-7840-0755

ДАННЫЕ ОБ АВТОРЕ

Кучеренко Николай Анатольевич, старший преподаватель кафедры учета и налогообложения ГБУЗ «Переяслав-Хмельницкий ГПУ имени Григория Сковороды»
ул. Сухомлинского, 30, г. Переяслав-Хмельницкий, 08401, Украина
e-mail: mak24.75@meta.ua

DATA ABOUT THE AUTHOR

Kucherenko Mykola, senior lecturer of the Department of Accounting and Taxation Pereiaslav-Khmelnyskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University
Sukhomlynsky Str., 30, Pereyaslav-Khmelnysky, Kyiv region, 08401, Ukraine
e-mail: mak24.75@meta.ua

УДК 351:332.1

<https://doi.org/10.31470/2306-546X-2019-40-25-31>

ПРИНЦИПИ ТА МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ Й РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Мармуль Л. О.

Предметом дослідження є процеси формування і використання трудових ресурсів аграрних підприємств, управління їх розвитком й удосконаленням та регулювання й підтримка зайнятості населення сільських територій.

Метою роботи є виявлення проблеми формування й використання трудових ресурсів аграрних підприємств та визначити принципи й обґрунтувати механізми їх удосконалення й розвитку, державної підтримки і регулювання із залученням новітніх концепцій соціальної відповідальності, державно-приватного партнерства, соціального менеджменту.

Методологічною основою статті стали як загальнонаукові, так і спеціальні методи наукового пізнання. Були використані методи: діалектичний, монографічний, історичний, системно-структурного аналізу й синтезу, проблемно- та програмно-цільового підходів.

Результати роботи. У статті розглянуті проблеми та запропоновані принципи й механізми раціонального використання трудових ресурсів в аграрних підприємствах, інструменти державного